

DATOS IDENTIFICATIVOS

Expresión corporal e danza

Materia	Expresión corporal e danza			
Código	P02G050V01402			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Fernández Villarino, María de los Ángeles Freire Maceiras, Rebeca Maria			
Profesorado	Fernández Villarino, María de los Ángeles Freire Maceiras, Rebeca Maria			
Correo-e	rfreire@uvigo.es marianfv@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
B1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
B15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
- Coñecer os fundamentos básicos da expresión corporal e da danza.	B1 B2 B9
- Entender a expresión corporal e a danza como medio de comunicación interpersoal.	B15
- Diferenciar os compoñentes da expresión corporal e a danza e o seu contido educativo.	B9 B15
- Ser capaz de planificar e programar actividades de Expresión Corporal e Danza	B9 B15
- Buscar información e recursos para actuar ante as dificultades de práctica motriz dos alumnos	B9 B12 B14 B15
- Ser capaz de planificar para avaliar	B25

- Favorecer o traballo en equipo	B13 B24 B25
- Fomentar no alumnado actitudes de respecto a diversidade e a interculturalidade	B15 B24
Xerar inquietude e motivación cara á profundización no estudo da danza e a expresión corporal	B2 B12 B13 B25

Contidos

Tema

BLOQUE *I. Fundamentos da expresión corporal e da danza	1. A expresión corporal e a danza no contexto *educativo. 1.1. A expresión corporal e a danza nos diferentes *curriculums educativos. 1.2. Obxectivos e bloques de contidos. 1.3. Carácter global e interdisciplinar. 1.4. A expresión corporal e a danza como medio de integración.
BLOQUE *II. Linguaxe corporal e comunicación.	2. Consideracións básicas en torno ao corpo e á comunicación. 2.1. O corpo. 2.2. A linguaxe do corpo.
BLOQUE *III. Aspectos *metodológico-didácticos da expresión corporal e da danza.	3. Formulación didáctica da expresión corporal e da danza. 3.1. Orientacións e didáctica da expresión corporal. 3.2. Orientacións e didáctica da danza.
BLOQUE *IV. As dimensións e os compoñentes do movemento creativo.	4.1. Os preliminares. 4.2. A dimensión corporal. 4.3. A toma de conciencia do corpo expresivo. 4.4. A dimensión espacial. 4.5. A dimensión temporal. 4.6. A dimensión dinámica. 4.7. A dimensión extensiva. 4.8. A dimensión *relacional.
BLOQUE *V. Compoñentes da expresión corporal e da danza	5. Presentación e coñecemento do grupo 5.1. O grupo clase ante as actividades de expresión corporal e danza. 5.2. Presentación e coñecemento do grupo. 6. Ritmo 6.1. Ritmos internos e ritmos externos. 6.2. Compoñentes do ritmo desde o punto de vista musical. 6.3. Adaptación do movemento a diferentes ritmos musicais. 6.4. Valoración expresiva do movemento e do ritmo. 7. Espazo. 7.1. Valoración expresiva do espazo. 7.2. Análise dos compoñentes do espazo. 7.3. Tipos de espazos. 7.4. Figuras e volumes. 8. Corpo e movemento. 8.1. Conciencia corporal. 8.2. Corpo anatómico. 8.3. Corpo *comunicativo. 8.4. Corpo expresivo. 9. Os Obxectos en Expresión Corporal e Danza 9.1. Funcións dos materiais. 10. Calidade do Movemento. 10.1. Enerxía do movemento. 10.2. *Dinam ritmos. 10.3. Técnicas de relaxación.
BLOQUE VIN. Técnicas e estilos da expresión corporal e da danza.	11. Danza contemporánea. 11.1. Partes dunha sesión de danza. 11.2. Código de movemento da danza contemporánea. 12. Proceso de composición *coreográfica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	33.75	56.25
Prácticas de laboratorio	24	30	54
Resolución de problemas	6	12	18
Resolución de problemas de forma autónoma	0	11.75	11.75
Traballo tutelado	0	8	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0.5	1
Traballo	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Actividade expositiva por parte do profesorado
Prácticas de laboratorio	Técnicas *grupales participativas. *Vivenciación dos contidos prácticos da materia guiados polas profesoras.
Resolución de problemas	Traballo dirixido polas profesoras. Técnicas *grupales participativas. Exporanse pequenas tarefas e problemas que se resolverán virtualmente mediante a plataforma de *teleformación *Tem@. Ademais realizarase unha coreografía final e traballarase sobre artigos científicos relacionados coa materia e que proporcionarán as profesoras
Resolución de problemas de forma autónoma	Traballo de valoración artística sobre un vídeo e/ou espectáculo en directo.
Traballo tutelado	Técnicas *grupales participativas. Todos os traballos necesarios para a superación da materia serán tutelados no seu transcurso, ben de maneira presencial cando se resolvan deste xeito; ben de maneira virtual. Con esta metodoloxía tamén se resolverá a avaliación do alumnado tanto teórica coa realización dun mapa conceptual como *práctica

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	A través da plataforma Tem@ exporanse diferentes problemas e exercicios que se resolverán de maneira telemática e que serán atendidos a través dun foro de debate aberto de maneira paralela á formulación ben do problema, ben dos exercicios.
Traballo tutelado	Ao longo da materia, o alumnado realizará un mapa conceptual que terá como apoio dous tipos de accións: por unha banda sesións específicas nas que as profesoras darán feedback sobre o proceso de construción do mimo, e que serán de carácter presencial. Doutra banda, 1 tutoría específica ao mes na que en grupos reducidos tratarase o mapa conceptual.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado realizará labores de documentación para o mapa conceptual e para o libreto da representación coreográfica. En todo momento o apoio realizarase, ben vía presencial (tutorías), ben vía virtual (Tem@).
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	A través da plataforma Tem@ exporanse diferentes problemas e exercicios que se resolverán de maneira telemática e que serán atendidos a través dun foro de debate aberto de maneira paralela á formulación ben do problema, ben dos exercicios.
Traballo	Á hora de elaborar a coreografía o alumnado disporá durante as sesións prácticas, das dúas profesoras da materia para poder preguntar, valorar e discutir o traballo realizado. Así mesmo, durante as tutorías dese período, a temática relacionada coas coreografías prácticas terá preferencia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Elaboración dun mapa conceptual dos contidos da materia que se elaborará ao longo do curso e que se defenderá mediante exposición oral ao finalizar os contidos	50	B1 B2 B9 B12 B14
Resolución de problemas	Neste apartado valorarase a participación do alumnado en diferentes problemas e exercicios que se expoñan ao longo do curso. Particularmente valorarase a participación no día da danza	10	B13 B15 B25

Traballo	Neste apartado valoraremos o proceso de construción *coreográfica e o resultado da mesma. Ponderarase neste apartado o proceso cun 80% e o resultado cun 20%. O proceso controlarase coa elaboración, por parte do profesorado, dun diario individualizado de cada grupo, das sesións desenvolvidas para a elaboración da coreografía. No caso de que o alumnado non participase no 80% das sesións de docencia, non poderá optar pola elaboración da coreografía e deberá realizar unha reflexión crítica dun espectáculo de Expresión Artística ou de Danza seguindo o guión proporcionado polas profesoras	40	B13 B15 B24 B25
----------	--	----	--------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación desenvolverase en dúas posibilidades en función da asistencia a clase. Si o alumnado agarraches a máis do 80% das sesións, a avaliación será como segue: A cualificación final da materia calcularase a partir da suma das notas parciais de cada metodoloxía de avaliación, é dicir: mapa conceptual (50%) + valoración do proceso de elaboración da coreografía (40%) + participación no día da danza (10%) ; a condición de que se supere o 50% de cada unha das partes. Si o alumnado non supera o 80% de asistencia ás clases, a avaliación será como segue: A cualificación final da materia calcularase a partir da suma das notas parciais de cada metodoloxía de avaliación, é dicir: mapa conceptual (50%) + participación no día da danza (10%) + realización dunha reflexión crítica dun espectáculo de Expresión Artística e/ou Danza (40%). Para poder facer o cálculo final será necesario superar o 50% de cada unha das partes. O non cumprimento da *presencialidade ao 80% das sesións non permitirá participar no proceso de construción *coreográfica. Cando o alumno necesite de máis dunha convocatoria para superar a materia, gardaranse notas parciais durante a segunda edición da convocatoria; é dicir, na convocatoria de xullo manteranse aquelas notas parciais que o alumnado teña superadas, e só presentarán aquelas que non superaron. Por tanto, para as demais convocatorias, o alumnado deberá concorrer a unha proba escrita de pregunta curta para superar a materia. No caso da resolución de problemas e/ou exercicios de ou carácter voluntario. A realización correcta dos mesmos repercutirá positivamente na cualificación final do alumnado. Isto é: unha vez superada a materia, o profesorado valorará o número de tarefas voluntarias resoltas positivamente e incrementará a cualificación final de maneira que o alumno recibirá 0.1 puntos máis por cada tarefa resolta correctamente.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Sefchovich, G., **Expresión corporal y creatividad**, 2005,
Learreta Ramos, B.; Ruano Arriaga, K. y Sierra Zamorano, M.A., **Didáctica de la expresión corporal: talleres monográficos**, 2006,
Martínez López, E., **Ritmo y expresión corporal mediante coreografías**, 2006,
Motos Teruel, T., **Prácticas de la expresión corporal**, 2007,
Trias, N.; Pérez, S. y Araújo, J., **Juegos de música y expresión corporal**, 2007,
Chazín, S.M., **Juegos de expresión corporal para niños**, 2007,
Montesinos Ayala, D., **La expresión corporal. Su enseñanza por el método natural evolutivo**, 2004,
Markessinis, A., **Historia de la Danza desde sus orígenes**, 1995,
Castañer, M. y Camerino, O., **Unidades didácticas para primaria I. Bailando en la escuela. El cuerpo expresivo. Material alternativo y percepción**, 1992,
Ortiz Camacho, M.M., **Expresión corporal: una propuesta didáctica para el profesorado de educación física**, 2002,
García Ruso, H., **La danza en la escuela**, 1997,
Motos Teruel, T., **Iniciación a la expresión corporal: una propuesta didáctica para el profesorado de educación física**, 1983,
Learreta Ramos, B., **Los contenidos de la expresión corporal**, 2005,
Santiago Martínez, P., **Expresión corporal y comunicación: teoría y práctica de un programa**, 2004,
Kalmar, D., **¿Qué es la expresión corporal?: a partir de la corriente de trabajo creada por Patricia Stokoe**, 2005,
Viti, E., **la danza per i Bambini: metodologia della danza educativa**, 2006,
Recca, M., **¿Qué es la danza-movimiento terapia?: el cuerpo en danza**, 2005,
Abad Carlés, A., **Historia del ballet y la danza moderna**, 2004,
Castañer, M., **Expresión corporal y danza**, 2000,
Castañer, M.; Grasso, A.; López Villar, C.; MATEu, M.; Motos, T.; Sánchez, R., **La inteligencia COrporal en la Escuela. Análisis y Propuestas**, 2006,

Recomendacións